

Aan de leden van de vaste commissie voor IenW van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij zijn als Dorpsraad voor het voorstel van de Europese Commissie om de grenswaarden voor 2030 te verhogen tot de "oude" WHO-normen. Eindelijk een gezondheidsnorm in plaats van een economische norm, een belangrijke stap op weg naar een gezonde leefomgeving. Om uitstel vragen is geen optie. Sterker nog: er moeten meer en drastischer stappen worden gezet. Ook met de WHO-advieswaarden uit 2005 blijven wij, de burgers, de rekening van vervuiling betalen met onze gezondheid. Als de overheid geen strakke kaders stelt en vervuiling onbeprijsd laat, verandert er niets. De IJmond is een hotspot qua luchtvervuiling die de perverse mechanismen duidelijk laat zien.

De huidige EU-normen hebben de bewoners het afgelopen decennium niet beschermd.

Tata Steel is verantwoordelijk voor bijna 90 procent van de lokale fijnstof emissies. Het bedrijf is ook de bron van 178 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZS zoals BAP) die op meer dan 200 uitstootpunten op het terrein vrijkomen. Het staalbedrijf ligt op 800 meter van de eerste huizen. De gezondheidsmonitor van de GGD laat zien dat 81 procent van de bewoners in de nabijheid van de fabriek (zoals in Wijk aan Zee) last heeft van stof, roet en rook. 77 procent heeft last van geurhinder. De overlast daalt verder van de fabriek af. Longkanker blijkt in de IJmond in gebieden met de hoogste blootstelling door Tata 25 tot 50 procent vaker voor te komen dan gemiddeld in Nederland (bron: IKNL). Dit is het beeld dat decennialang oprijst uit kankeronderzoek, ook na correctie voor Sociaal Economische Status (rookgedrag) (bron: RIVM). In vergelijking met andere Nederlandse woonwijken naast zware industrie zijn bewoners in de IJmond vaker ziek (COPD, hartklachten, diabetes) en hebben zij meer acute klachten zoals hoofdpijn, misselijkheid, tranende ogen (bron: Nivel). De schade qua luchtvervuiling door de uitstoot van het bedrijf bedroeg in 2017 1,032 miljard euro (EIONET rapport, juli 2021). De schade aan de gezondheid en de zorg van veel omwonenden is nauwelijks te begroten. Als de wind op ons dorp staat is de luchtkwaliteit ronduit slecht (bron: RIVM). Desalniettemin heeft de luchtkwaliteit rondom Wijk aan Zee aan de EU-normen voldaan (m.u.z. van een meetpunt buiten de bebouwde kom).

Door	Jaartal	Uitkomsten gezondheidsonderzoeken IJmond
SGS/ODNZKG	2022 (2023)	PAK-uitstoot schoorstenen cokes2fabriek ontoelaatbaar hoog ; kalibratie van Tata klopt niet. Omvang diffuse uitstoot Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZS) cokesfabrieken onbekend; metingen uitgesteld!!!!
GGD/RIVM	2022	Gezondheidsmonitor (3 ^e) Hart en vaatziekten en hoger medicijngebruik agv fijnstof Tata in IJmond
RIVM	2022	Grootste PAK-bron: cokesfabrieken en verwaaiing . Uitstoot PAK en zware metalen door TATA blijkt factor 5-1000 hoger dan op basis van door TATA aangeleverde emissiejaarcijfers. RIVM ziet lage diffuse bronnen bij cokesfabrieken (bijv. lekkende deuren cokes2) als grote ZS-bron met groot lokaal gezondheidseffect
GGD/ IKNL (2004-2018)	2020	In Beverwijk/WAZ 27% meer longkanker ; AANNEMELIJK dat het komt door extra luchtverontreiniging (fijnstof) in het verleden afkomstig van Tata-terrein EN roken EN beroepsmatig (o.a Tata),
GGD/RIVM (1998-2003)	2007/2009	In IJmond 33% meer longkanker in de postcodegebieden met hoogste uitstootniveau's Tata vergeleken met postcodegebieden met laagste uitstoot. Nog 22% meer longkanker na correctie voor SES:rookgedrag
NIVEL	2021	Acute (benauwdheid, hoofdpijn, misselijk) en chronische gezondheidsklachten (longkanker, hart diabetes) komen sign meer voor in de IJmond dan in andere woonwijken (lage SES) naast industrie in NL
RIVM	2021	Op dagen + uren dat de wind vanuit Tata waait RICHTING Wijk aan Zee, IJmuiden en Beverwijk zijn de fijnstof-concentraties en ultrafijnstof ongezond hoog
RIVM	2019/20/21	IN WAZ bleek zware metalen (lood, vanadium) ongezond hoog voor kinderen; 2020 weer te hoog. 2021: PAKs en lood liggen wijd verspreid in alle dorpen; zeer hoge conc. ten westen v Tata (strand) en in WAZ.
Gezondheidsraad	2019	Bij incomplete kolenvergassing (zoals beroepsmatig bij de cokesfabrieken) komen kankerverwekkende en mutagene stoffen vrij; risico op longkanker en erfelijke mutaties in de geslachtscellen van mensen
DCMR	2009	- Van alle lokale fijnstof bronnen (verkeer, scheepvaart, Tata etc.) in de IJmond is Tata verantwoordelijk
DCMR/GGD	2018	voor 88% van uitstoot fijnstof in de IJmond) .Uitkomsten idem (+houtkachels) voor gem. Beverwijk

Het Rijk laat de burgers 'stikken'.

Om meer dan vijftig procent gezondheidswinst halen voor 2030 (het overheidsbeleid) is er in de IJmond één knop waaraan je moet draaien: de uitstoot van Tata Steel. De overheden wijzen naar elkaar want zelf kunnen ze naar eigen zeggen nauwelijks iets. De Provincie heeft diverse noodoproepen aan Den Haag gedaan. Onder andere om strengere regelgeving in Europa aanhangig te maken. Voor strengere regels verwijst het Rijk immers naar de EU. En nu stelt Europa strengere regels voor en wil het kabinet meer tijd. 'Geef ons tot 2035.' Terwijl het gaat om de WHO-normen uit 2005 die door de wetenschap achterhaald zijn. De reden? Het Rijk verwacht dat de IJmond in 2030 de scores niet gaat halen. Tata Steel heeft meer tijd nodig en krijgt zo weer de ruimte.

Als een bedrijf de ruimte krijgt in de vergunning voor vervuilen, vervuilt het.

In de periode maart 2022 tot en met januari 2023 rapporteerde Tata Steel meer dan 1.838 incidenten, ongewone voorvallen in het productieproces. Bijna de helft van de gerapporteerde incidenten had extra stofuitstoot tot gevolg. Overschrijding van de uitstootnorm door een incident is vergund, terwijl juist pieken van slechte luchtkwaliteit een groot gezondheidsprobleem zijn in de IJmond (bron: RIVM). Als incidenten niet progressief beboet worden, is er voor het bedrijf geen enkele prikkel om het productieproces beter te beheersen. Vervuilen is dan immers gratis. Met de huidige stand der techniek is het mogelijk voor Tata Steel om (vrijwel) zonder schadelijke uitstoot voor de omgeving te opereren. Filters, afzuiging, recycling, overkappingen, betere software: het kost geld, maar het kan. Zo bouwt het bedrijf nu - onder druk van een rechtszaak en een kritische publieke opinie – bij de pelletfabriek een gigantische rookgasreiniger. Andere staalfabrieken hadden al rookgasreinigers. Tata Steel vond het te duur en de vergunningverlener liet zijn oor daarnaar hangen. Doekfilters voor uiterst ongezonde uitstoot van de sinterfabriek moest de Dorpsraad bevechten tot aan de Raad van State. Pas onlangs ging Tata ertoe over de filters te voorzien van actief kool zodat ook kankerverwekkende PAK's eruit gefilterd worden. Ongegeneerd is de omgeving 14 jaar te lang aan deze uitstoot blootgesteld. Zelfregulatie is een droom. Vergunde ruimte tot vervuilen zal maximaal worden uitgenut want kost niets. Burgers betalen de rekening met hun gezondheid.

Vergunningen lopen jaren achter

WHO-normen spelen geen rol in de vergunningverlening. De vergunde uitstoot wordt bij veel installaties gekoppeld aan Europese afspraken die de staalindustrie zelf heeft voorgesteld; ofwel de Best Beschikbare Technologie (BAT) bepaalt de norm. Op papier. In de praktijk wordt niet altijd de beste technologie gekozen (want te duur). En deze BAT/EAL lopen jaren achter. De huidige vergunningen van Tata Steel zijn gebaseerd op BAT's die in 2012 zijn goedgekeurd na jaren onderhandelen. Dus de technologie waaraan gerefereerd wordt is van voor 2010. Er is een actualisatieplicht, maar oude installaties hoeven vaak niet te voldoen aan nieuwe, scherpere normen. Extra vrije milieuruimte voor bedrijven dus. Burgers betalen ook hier de rekening.

Het Schone Luchten Akkoord ondermijnt de geloofwaardigheid van de politiek

In een zwaar vervuild gebied als de IJmond komen gemeenten met het SLA niet veel verder dan de kerstboomverbranding te verbieden en fietsen (in plaats van autogebruik) te stimuleren en *praten* met Tata Steel over de noodzaak tot schonere lucht. De gemeenten gaan niet over de vergunning van Tata; dat is de Provincie. De Provincie heeft ook het *praten* met Tata als een oplossing in haar beleidsplan Tata Steel 2020-2050. Druk uitoefenen door meepraten met de vrijwillige Road Map Plus van Tata. Wat betreft de goedbedoelde provinciale inspanningen voor het SLA in de IJmond: afgerekend worden op scores kan zij niet. De groene, lege polders compenseren de grauwsluiers in de IJmond. De cijfers worden op provincie-niveau namelijk gemiddeld. En verder: SLA is een inspanning, geen norm.

Groen Staal is een sprong in het duister

Met Groen Staal wordt alles beter. Dat zegt het bedrijf en dat zeggen (en hopen) politici. Bij Tata Steel zijn ze nog druk aan het rekenen. Veel is onduidelijk. Wat ook blijkt uit het uitstel dat het Rijk nu vraagt voor de nieuwe EU-normen. De Omgevingsdienst krijgt er een zware dobber aan. Er is voor allerlei installaties uit het plan namelijk nog geen BAT afgesproken, om nog maar niet te spreken over het verankeren van gezondheidseisen in de vergunning.

Maak van een nadeel een voordeel. Overheid, sla de piketpalen. Introduceer een emissieplafond in de vergunning van bedrijven dat burgers vrijwaart van schadelijke uitstoot, gebaseerd op actuele WHO-normen. Dat emissieplafond moet er niet in 2050 komen maar in 2030. Bijkomend voordeel voor Tata Steel is dat het bedrijf voluit kan gaan met eigen oplossingen. Zolang het onder het emissieplafond blijft. Een bedrijf met meer dan honderd jaar expertise en zoveel knappe koppen innoveert zich er echt wel uit.-.